

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

**“ІНОЗЕМНА ДІЛОВА МОВА
(АНГЛІЙСЬКА)”**

*(для магістрів
спеціальностей “Соціологія”, “Соціальна робота”)*

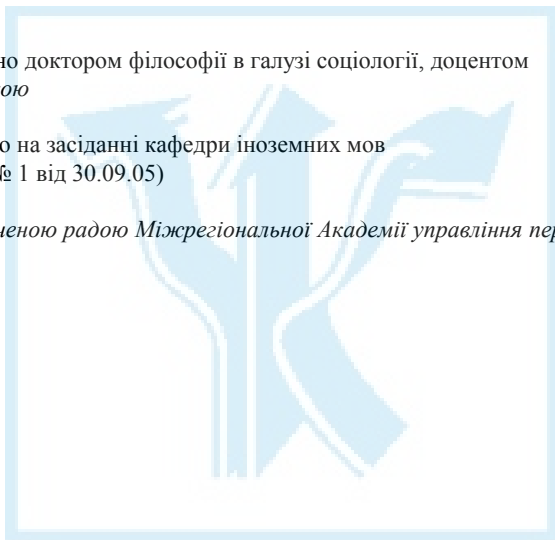
МАУП

Київ 2005

Підготовлено доктором філософії в галузі соціології, доцентом
Л. А. Люлькою

Затверджено на засіданні кафедри іноземних мов
(протокол № 1 від 30.09.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Люлька Л. А. Навчальна програма дисципліни “Іноземна ділова мова (англійська)” (для магістрів спеціальностей “Соціологія”, “Соціальна робота”). — К.: МАУП, 2005. — 32 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Іноземна ділова мова (англійська)”, вказівки до самостійної роботи, форми поточного та підсумкового контролю, вимоги до іспиту, питання для іспиту, вказівки до виконання контрольного завдання, контрольні завдання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Україна як нова незалежна держава вживає багато важливих заходів з метою входження до світової спільноти. Впроваджувані економічні та політичні реформи спричинили як інтернаціоналізацію університетів, так і зростання мобільності викладачів і студентів. Суспільство потребує щодалі більше спеціалістів, здатних працювати на міжнародному рівні.

У цьому контексті останнім часом значення ділової англійської мови як засобу ділового спілкування надзвичайно підвищилось у сфері освіти в Україні.

Курс іноземної ділової мови (англійської) для студентів-соціологів має на меті практичне оволодіння студентами системою англійської мови та нормативною базою її функціонування в комунікативно-мовленневих ситуаціях у різних сферах професійної діяльності.

Для вивчення у програмі підготовки магістрів передбачаються такі теми: галузеві соціологічні теорії, соціологія політики, економічна соціологія, соціологія освіти.

Мета вивчення курсу “Іноземна ділова мова (англійська)” магістрами спеціальності “Соціологія” — практично оволодіти фонетичною, лексичною та граматичною системами англійської мови і нормативною базою її функціонування в комунікативно-мовленневих ситуаціях у майбутній професійній діяльності, а також якісно підготуватися до іншомовного спілкування на основі світового досвіду та рекомендацій Ради Європи.

Практична та професійна мета курсу — сформувати у студентів уміння та навички вільного володіння всіма видами мовленнєвої діяльності в межах програмної тематики, сформувати та розвивати у них мовну, мовленнєву та соціокультурну іншомовну компетенцію.

В основу курсу покладено принципи системності, комунікативної спрямованості навчання, порівняння рідної та іноземної мов.

Засвоєння структури мови відбувається в типових комунікативних контекстах і основних видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, говорінні, читанні, письмі).

Дисципліну “Іноземна ділова мова (англійська)” студенти вивчають після опанування дисципліни “Іноземна мова (англійська)”. Таким чином, курс іноземної ділової мови передбачає використання здобутих під час вивчення попередньої навчальної дисципліни знань, умінь і навичок для їх подальшого вдосконалення й розвинення.

Основні завдання курсу:

- ознайомити майбутніх фахівців з новітніми досягненнями в соціології;

- навчити студентів вільно орієнтуватися в сучасному інформаційному потоці з метою вдосконалення набутих умінь і навичок;
- удосконалювати комунікативні вміння і навички англійською мовою при спілкуванні за професійними темами;
- готувати майбутніх фахівців до наукової діяльності, продовження освіти у сфері соціології.

У результаті вивчення курсу студенти повинні *вміти*:

- вести бесіду-діалог проблемного характеру відповідно до програмної тематики;
- робити самостійні усні монологічні повідомлення англійською мовою за тематикою курсу;
- реферувати (усно та письмово) оригінальні різностильові тексти;
- здійснювати адекватний переклад текстів, що відповідають тематиці та рівню складності курсу, з англійської мови на українську і навпаки.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ІНОЗЕМНА ДІЛОВА МОВА (АНГЛІЙСЬКА)”

№ пор.	Назва теми
1	Галузеві соціологічні теорії (Field Sociological Studies)
2	Соціологія політики (Sociology of Politics)
3	Економічна соціологія (Economic Sociology)
4	Соціологія освіти (Sociology of Education)

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ІНОЗЕМНА ДІЛОВА МОВА (АНГЛІЙСЬКА)”

Тема 1. Галузеві соціологічні теорії (Field Sociological Studies)

1. Соціологія і сучасний світ (Sociology and modern world).
2. Соціологічні теорії (Theoretical orientations in sociology).
3. Аксиоматичні теорії в соціології (Axiomatic Theories in Sociology)

Література: а) основна [1; 3; 14–18; 20; 22];
б) додаткова [2; 4; 6; 7; 12; 16; 21–30]

Тема 2. Соціологія політики (Sociology of Politics)

1. Політична соціологія (Political Sociology).
2. Влада і політика (Power and Politics).
3. Інтелектуальна основа (The Intellectual Background).
4. Бюрократія і демократія: Вебер і Майклз (Bureaucracy and Democracy: Weber and Michels).
5. Влада (Power).
6. Політика (Politics).
7. Державна влада. Суверенітет (State Power. Sovereignty).
8. Розвиток національної держави (Evolution of the Nation-State).
9. Племена і часткова влада (Tribalism and Fragmented Powers).
10. Держава (State).
11. Характеристика держави (Characteristics of States).
12. Теорії лідерства (Theories of Leadership).
13. Критика бюрократії (Critique of bureaucracy).
14. Модель демократичного лідерства (Democratic Leadership Model).
15. Владна еліта (Power Elite).
16. Основні напрями розвитку української держави.
17. (Main tendencies of Ukrainian society development).
18. Особистість і демократія (Personality and Democracy).
19. Українська політика і суспільство (Ukrainian Politics and Society).
20. Політична реклама (Political Advertisement).

Література: а) основна [1; 3; 13–18; 20; 22];
б) додаткова [2; 4; 6; 7; 12; 16; 21–30]

Тема 3. Економічна соціологія (Economic Sociology)

1. Соціологія та економіка (Sociology and Economics).
2. Сучасні економічні системи (Modern Economic Systems).
3. Економіка (The Economy).
4. Технологія, робота та економіка (Technology, Work, and the Economy).
5. Держава і капітал (The State and Capital).
6. Робота і продукція (Work and Production).
7. Робота і економіка (Work and the Economy).
8. Основні напрями української економіки (Main Tendencies of Ukrainian Economics).
9. Економічна криза і реформа в Україні (Economic Crisis and Reform in Ukraine).

Література: а) основна [1; 3; 10; 13–18; 20; 22];
б) додаткова [2; 4; 6; 7; 12; 16; 21–30]

Тема 4. Соціологія освіти (Sociology of Education)

1. Соціологія освіти (Sociology of Education).
2. Система освіти (The Educational System).
3. Освіта і культура (Education and Cultural Tradition).
4. Школа (School).
5. Масова освіта (Mass Education).
6. Освіта (Education).
7. Елітна освіта і соціальна репродукція (Elite Education and Social Reproduction).
8. Емпірична література (Empirical Literature).
9. Мережа освіти і привілеї (Educational Networks and Privilege).
10. Освіта в Хартфорді та в Україні (Education in Hartford and in Ukraine).
11. Освіта. Погляд у майбутнє (Education. Challenge for the Future).

Література: а) основна [1; 3; 11; 13–18; 20; 22];
б) додаткова [2; 4; 6; 7; 12; 16; 21–30]

ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Передбачається формування у студентів навичок самостійної роботи, що включає виконання домашніх завдань (читання, переклад і переказ тексту, лексико-граматичні вправи, письмовий переклад, підготовка повідомлень тощо); виконання контрольних робіт; індивідуальне прослуховування аудіокасет; читання та розуміння англійської літератури в контексті сучасного життя і сфери соціології.

Особлива увага в самостійній роботі приділяється підготовці доповідей та рефератів англійською мовою, самостійному вивченню окремих питань тем курсу, огляду рекомендованої літератури англійською мовою, перекладу з англійської та на англійську мову.

ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль знань здійснюється шляхом усного опитування вивчених тем курсу, усного та письмового перекладу з англійської мови на українську і навпаки.

Підсумковий контроль знань здійснюється наприкінці семестру за умови наявності позитивних оцінок поточного контролю шляхом проведення усного заліку/іспиту.

Екзаменаційна картка складається з одного теоретичного і двох практичних завдань:

- читання, переклад і переказ тексту відповідного напрямку;
- бесіда на запропоновану тему курсу;
- переклад речень з української мови на англійську.

ВИМОГИ ДО ІСПИТУ

1. Прочитати, перекласти на українську мову та переказати оригінальний текст. Обсяг тексту — 2000–2500 друкованих знаків.
2. Зробити усне повідомлення за однією з широкого спектру тем, вивчених впродовж семестру. Монологічне висловлювання обов'язково повинно включати засвоєний протягом семестру лексико-граматичний матеріал, відповідати мовним нормам, бути логічним і послідовним. Обсяг — 10–15 речень.
3. Усно перекласти речення з української мови на англійську (за тематикою, визначеною для кожного етапу навчання). Обсяг перекладу — 5 речень.

Час на підготовку — 30 хвилин.

ПИТАННЯ ДЛЯ ІСПИТУ

1. Політична соціологія (Political Sociology).
2. Влада і політика (Power and Politics).
3. Бюрократія і демократія: Вебер і Майклз (Bureaucracy and Democracy: Weber and Michels).
4. Влада. Державна влада. (Power. State Power).
5. Суверенітет (The concept of Sovereignty).
6. Політика (Politics).
7. Розвиток національної держави (Evolution of the Nation-State).
8. Держава (State).

9. Характеристика держави (Characteristics of States).
10. Теорії лідерства (Theories of Leadership).
11. Модель демократичного лідерства (The Democratic Leadership Model).
12. Основні напрями розвитку Української держави (Main tendencies of Ukrainian society development).
13. Особистість і демократія (Personality and Democracy).
14. Українська політика і суспільство (Ukrainian Politics and Society).
15. Політична реклама (Political Advertisement).
16. Соціологія і економіка (Sociology and Economics).
17. Сучасні економічні системи (Modern Economic Systems).
18. Держава і капітал (The State and Capital).
19. Робота і продукція (Work and Production).
20. Робота і економіка (Work and the Economy).
21. Основні напрями української економіки (Main Tendencies of Ukrainian Economics).
22. Економічна криза і реформа в Україні (Economic Crisis and Reform in Ukraine).
23. Соціологія освіти (Sociology of Education).
24. Система освіти (The Educational System).
25. Освіта і культура (Education and Cultural Tradition).
26. Масова освіта (Mass Education).
27. Елітна освіта і соціальна репродукція (Elite Education and Social Reproduction).
28. Мережа освіти і привілеї (Educational Networks and Privilege).
29. Освіта в Україні (Education in Ukraine).
30. Освіта. Погляд у майбутнє (Education. Challenge for the Future).

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Студенти заочної та дистанційної форм навчання виконують контрольне завдання. Оформлюють завдання в окремому зошиті, зазначивши своє прізвище, ім'я та по батькові, індекс групи і варіант контрольного завдання.

Варіант контрольного завдання студенти вибирають за останньою цифрою своєї залікової книжки (цифра "0" відповідає варіанту X).

Завдання слід виконувати чітким почерком або у друкованому вигляді, залишаючи поля для зауважень і методичних вказівок викладача. Подають завдання для перевірки у встановлений викладачем термін.

Одержавши перевірене завдання, студент повинен проаналізувати помилки і врахувати зауваження та рекомендації. Матеріал, в якому було зроблено помилки, слід опрацювати ще раз і навести виправлений варіант завдання.

Перевірені контрольні завдання є навчальними документами, що зберігаються до закінчення терміну навчання.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Варіант I

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську і дайте відповіді на запитання.

THE SCIENCE OF SOCIOLOGY

Like other sciences, sociology is a public enterprise that uses agreed-upon procedures for minimizing errors and bias in establishing empirical generalizations. The role of theory in science is to offer general explanations that lead scientists to pose meaningful questions: the role of research is to establish facts and test theories.

All sociologists follow certain basic procedures in their research. Which particular method they employ depends on their interest and resources. Experiments are most useful in studying limited, clearly defined questions. They enable a researcher to isolate independent and dependent variables (usually through the use of control and experimental groups). But the laboratory setting may produce artificial results.

Surveys enable researchers to gather data on a large population and to quantify results for comparative purposes. But surveys measure only what people *say* they do and think, so the results may be superficial.

The field study allows a researcher to study behavior in its natural setting and to observe subtleties in attitudes and behavior. But only a small number of people can be studied by this method, and the researcher's presence may affect what subjects say and do.

Historical studies permit researchers to study rare, unpredictable, and long-term social phenomena, *and* to answer questions that depend on a particular social context. But collecting essential, accurate data may be difficult.

There have been three major theoretical orientations in sociology. Functionalists view society as a cohesive system composed of interrelated parts. They seek to explain the various parts of a social system in terms of the consequences (or functions) and to show how different parts are related to one another. Functionalists emphasize the need for social equilibrium and for consensus among members of a society. The main weakness of functionalism is its tendency to downplay the importance of power and social change.

Conflict theorists view society as held together not by consensus but by constraint. They seek to understand who benefits from existing social arrangements and how they maintain their position of power. These theorists

see conflict and change as inevitable (and often desirable) elements of social life. The main weakness of conflict theory is its failure to explain social cohesion.

Symbolic interactionists focus on the patterns of everyday behavior, on the process of social interaction, and on how people's definition of a situation shapes their behavior. Symbolic interactions may study shared expectations, how people interpret their roles in the social drama, linguistic patterns, or unconscious knowledge.

Reexamination of classic works by functionalist and conflict theorists has led to new interest in the impact of social structure on behavior and on the role social actors play in creating social structure.

The relationship between theory and research is a dynamic one: Theories stimulate research, and research leads to new or amended theories. The research cycle promotes the continuous revision and rethinking of sociological findings.

Questions:

1. What is the role of theory in science?
2. How do sociologists employ methods in their research?
3. What are the experiments most useful for?
4. What do surveys enable researchers to?
5. What does the field study allow a researcher?
6. What do historical studies permit researchers to study?
7. What are the differences between three major theoretical orientations in sociology?

2. Перекладіть текст з української мови на англійську.

1. Термін “соціологія” походить від латинського слова *societas* (суспільство) та грецького *logos* (слово, вчення). Цей термін запровадив французький учений Огюст Конт наприкінці 30-х років XIX століття.

2. Соціологія є науковим знанням про суспільство. Це означає, що вона використовує наукові способи вивчення дійсності, а також методи і засоби, розроблені у процесі еволюції наукового знання, становлення й розвитку різних природничих і суспільних наук.

3. Соціологія відрізняється від інших наук про людину і суспільство специфічним підходом, який визначає її предметну сферу. Сутність соціологічного підходу полягає в тому, що соціологія співвідносить досліджувані суспільні явища зі станом суспільства загалом, а також розглядає місце кожного конкретного явища в системі суспільних відносин і людських взаємодій.

4. Багатоманітні дефініції соціології зводяться до того, що соціологія

визначається як наука про закономірності становлення, розвитку і функціонування соціальних спільнот, про ті соціальні відносини і соціальні процеси, що відбуваються при взаємодії великих соціальних груп у суспільстві.

5. Об'єктом соціологічного пізнання є соціальна реальність, тобто повсякденне життя суспільства.

6. Предмет соціології становлять різноманітні відносини і процеси, що відбуваються в суспільстві, а також закономірності виникнення і функціонування соціальної реальності або соціального життя. Визначальна властивість предмета соціології полягає в тому, що він становить сукупність зв'язків і відносин у суспільстві, що називаються соціальними.

7. Функції соціології зумовлюють основні обов'язки перед суспільством, найважливішу спрямованість і коло її діяльності. Найголовнішими функціями соціології є пізнавальна, практична, теоретична, описова, інформаційна, прогностична, гуманістична, ідеологічна і управлінська.

Варіант II

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську і дайте відповіді на запитання.

MAIN TENDENCIES OF UKRAINIAN SOCIETY DEVELOPMENT

Based on the changes of public opinion, mass mood and social orientations of the population during the last years, we should state that economic reforms led to a gradual worsening of the subjective evaluation of the standard of living and the economic condition of people. Along with it, there has been a significant decrease of people's support for the main tendencies related to market reforms. This means a low efficiency of economic policy, incapable of overcoming the social and economic crisis of transition period.

Economic crisis is a serious pre-condition for forming an anti-democratic mood, raising distrust in democratic political institutions and legally elected legislative and executive power bodies. Social and political orientations of the population have changed too. The general tendency relates to a weakening support for democratic reforms of the political system and state sovereignty. However, still, there is support for a strategic course toward legal democratic state construction, though one can see more and more evidently that people lose faith in the possibility of such realization in the visible future.

Inefficiency of social policy is one of the most visible. Its results do not satisfy the majority of the population. This dissatisfaction becomes apparent in the lowering level of the general social condition and people's worsening psychological state, in the growing pessimistic mood and in strengthening social estrangement. Social disintegration and the national separation process (developing during the last years) is a serious reason for a fundamental revision of economic and social policy principles.

Sociological monitoring has revealed significant differences between evaluating statements and factological ones. These differences make it possible to claim, to some extent, "psychological dramatization" related to social and living conditions. It is inherent in people living under conditions of deeply transforming social structures and institutions. Further analysis of this aspect requires scientifically grounded indicators of objective social conditions and corresponding subjective evaluation. Comparison according to factological data obtained in mass polls is not sufficient, because factological data from self-reports do not reflect objectively people's social condition in full measure.

Questions:

1. What means a low efficiency of economic policy, incapable of overcoming the social and economic crisis of transition period?
2. What is economic crisis a serious pre-condition for?
3. Inefficiency of what is one of the most visible?
4. What is a serious reason for a fundamental revision of economic and social policy principles?
5. Why the comparison according to factological data obtained in mass polls is not sufficient?

2. Перекладіть текст з української мови на англійську.

Соціологія розглядає певні проблеми, своєрідну сукупність специфічних понять та уявлень, використовує характерний для неї спосіб порушення питань і пошуки відповідей на них. Усе це дає підстави для визначення сутності соціології як науки про суспільство. Різноманітні визначення соціології зводяться до того, що соціологія загалом — це наука, що вивчає відносини між групами людей, які займають різне становище в суспільстві, беруть неоднакову участь в економічному, соціальному, політичному і духовному житті, різняться не лише рівнем, а й джерелом доходів, структурою споживання, способом, якістю та стилем життя, а також структурою ціннісних орієнтирів, мотивами і типом поведінки. Групи людей, які утворюють суспільство і які вивчає

соціологія, називаються ще соціальними спільнотами. Це численні соціальні утворення, які часто налічують тисячі або й мільйони осіб. Їх ще можна назвати великими соціальними групами.

З огляду на викладене соціологію розуміють і як науку про закономірності становлення, розвитку і функціонування соціальних спільнот, про ті соціальні відносини і соціальні процеси, що відбуваються при взаємодії великих соціальних груп у суспільстві.

Приділяючи особливу увагу вивченню соціальних фактів і явищ, соціальних відносин і процесів, які відтворюються в суспільстві, соціологія посідає чільне місце серед інших суспільних наук — філософії, політології, історії тощо. Перевага соціології полягає в тому, що вона дає системний аналіз соціальних фактів і намагається отримати вірогідне, вільне від оцінок знання.

Варіант III

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську і дайте відповіді на запитання.

CULTURE

Because humans adapt to their environments through learning, not by means of instincts, culture is vital to our species. A people's culture is their entire design for living, transmitted from generation to generation through learning. The basic elements of culture are: beliefs (shared ideas about how the world operates), values (shared standards), norms (rules for behavior), technology (knowledge and techniques for creating material objects), symbols (which express or evoke cultural meanings), and language (shared symbols and rules for combining them in meaningful ways). Language shapes the way we perceive the world, as well as the way we communicate our perceptions (the Sapir-Whorf hypothesis). All cultures have the same basic elements, but the differences among them can be vast.

A person who enters an unfamiliar cultural setting often experiences culture shock. One reason for the difficulty people have in adjusting to other cultures is ethnocentrism, the widespread belief that one's own culture is vastly superior to all others. The opposite of ethnocentrism is cultural relativism.

The integration of the varied and complex elements of culture is never perfect, so usually there is a gap between a people's ideal culture and their real culture. Real culture consists of patterned evasions of the ideal culture's norms, evasions that are accepted by most members of society. A subculture is a set of understandings and behaviors that distinguishes members of a re-

gional, occupational, ethnic, or other group from other members of society.

Functionalists see culture as maintaining the social system and meeting basic human needs. A branch of functionalism, cultural ecology, sees beliefs and practices as adaptations to the physical environment. Conflict theorists may view culture as serving the needs of the elite, or as a basis for revolutionary change. Some sociologists emphasize the power of culture over our thoughts and behavior; others emphasize the role we play in maintaining or changing culture. But most agree that we are both the products and producers of our culture.

No culture is static. Major shifts in cultural patterns may be caused by changes in the natural environment, contact with other cultures, or discovery and invention. A cultural lag may result when adjustment to change is difficult.

Questions:

1. What are the basic elements of culture?
2. When does a person experience culture shock?
3. What is a subculture?
4. How do functionalists see culture?
5. How do conflict theorists see culture?

2. Перекладіть текст з української мови на англійську.

Дослідження на базі наукової теорії соціального розвитку конкретного стану соціальних систем, соціальних явищ зумовлює формування спеціального наукового знання — соціологічного. Залежно від цього визначається і його об'єкт: суспільство, соціетальні й соціальні системи, соціальні спільноти, інститути, процеси в їх конкретному стані та взаємодії.

Суспільство є найскладнішою природничо-історичною соціальною системою. У найширшому розумінні — це сукупність історично утворених форм спільної діяльності людей, а в найвужчому — історично конкретний тип соціальної системи (наприклад, капіталістичне суспільство), певні форми соціальних відносин і соціальних зв'язків.

Соціальна система — це явище або процес, що складається з певної сукупності елементів, які перебувають у взаємозв'язках та відносинах і утворюють єдине ціле, здатне у взаємодії із зовнішніми умовами змінювати власну структуру. Головними її елементами є соціальні спільноти (класи, нації, професійні, демографічні, територіальні, політичні та інші групи), кожна з яких — це складне утворення з певними внутрішніми зв'язками. Істотними рисами будь-якої системи є цілісність і взаємозв'язок (інтеграція) усіх елементів її структури.

Визначальними елементами соціальної системи є люди та їхня діяльність у взаємодії з іншими людьми, об'єднаними в різні соціальні спільноти (групи) в умовах певного соціального середовища. У процесі цієї взаємодії соціальне середовище систематично впливає на певного індивіда так само, як і він впливає на інших індивідів та середовище. У результаті ця спільнота стає системою, цілісністю з якостями, яких не має жодний із включених у неї елементів окремо. Завдяки інтегральним якостям соціальна система набуває повної самостійності щодо особистостей, що входять у неї. Взаємодія індивідів в умовах цього соціального середовища становить систему, де поєднуються принципи автономії. Кожна така система розвивається за певними соціальними законами.

Варіант IV

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську і дайте відповіді на запитання.

SOCIAL STRUCTURE

Social structure refers to the regular, predictable, enduring patterns that organize everyday interaction, social relationships, societies, and relations among societies.

Symbolic interactionists have focused on the patterns of everyday interaction; on how people arrive at a shared definition of a situation, what strategies they use in the presentation of self, and the underlying norms of reciprocity.

The structure of social relationships derives from shared assumptions about statuses (positions in society) and roles (cultural scripts for different positions). Members of a society are connected to one another not only through role sets but also through networks (webs of social contacts). Whereas participants in a network may have little in common, members of a group interact regularly and feel a common identity. Some groups are primary (small and intimate), some secondary (“cool” and instrumental). Roles, networks, and groups are the basic building blocks of social structure.

The structure of society derives in part from population characteristics. In societies with small, homogeneous populations, social solidarity is based on similarity; in societies with large, heterogeneous populations, social solidarity depends on intergroup contacts and overlapping networks. Social institutions are the backbone of society. Each of the major institutions — the family, politics, economics, education, and religion — fills a specific need, but all are in-

terrelated.

Relations among societies have changed over the course of human history. The evolutionary perspective traces the emergence of different types of societies (hunter-gatherers, horticultural villages, agrarian states, and industrial nations) to the impact of new technologies on social structure. The world system approach focuses on the economic links among noncommunist nations, and their social consequences.

Questions:

1. What does social culture refer to?
2. What have symbolic interactionists focused on?
3. What does the structure of social relationships derive from?
4. How do members of a group interact?
5. How does the structure of society derive from population characteristics?

2. Перекладіть текст з української мови на англійську.

Соціальна спільнота — це реально існуюча сукупність індивідів, що вирізняються відносною цілісністю, спільністю інтересів, близькістю поглядів, вірувань, суб'єктивних уявлень про цілі й засоби виробничої, духовної та інших видів діяльності, які є самостійним суб'єктом історичної і соціальної дії, поведінки. Такі спільноти можуть різнитися кількісним складом, тривалістю існування, якістю зв'язків тощо. До найважливіших належать соціальні групи (в тому числі й національні), територіальні й регіональні спільноти, колективи, сім'ї. Функціонування і розвиток соціальної спільноти відбуваються на основі соціальних зв'язків і взаємодії її елементів-індивідів. У соціальних дослідженнях розрізняють різні типи зв'язків: функціональні й розвитку (або генетичні), причинні, структурні та ін.

Під соціальним зв'язком зазвичай розуміють фактори, що зумовлюють спільну діяльність людей у певний час, у конкретних спільнотах для досягнення певних цілей. Соціальні зв'язки встановлюються на тривалий час незалежно від особистих якостей окремих осіб. Це зв'язки індивідів один з одним, а також їхні зв'язки з явищами і процесами навколишнього світу, які складаються у процесі їхньої практичної діяльності. Сутність соціальних зв'язків виявляється у змісті й характері діяльності людей, які становлять певну соціальну спільноту. Розрізняють зв'язки взаємодії, контролю, відносин, а також інституціональні.

Вихідним моментом для формування соціального зв'язку може бути

взаємодія індивідів або груп, які утворюють соціальну спільноту для задоволення певних потреб.

Варіант V

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську і дайте відповіді на запитання.

RELIGION

Religion is a set of institutionalized beliefs and practices that deal with the ultimate meaning of life. The basic elements of religion are: beliefs (which affirm the existence of a supernatural order); rituals (formal, stylized enactments of beliefs); subjective experiences; and community.

Sociologists have offered three different views of the relationship between society and religion. Durkheim saw religion as defining a realm of the sacred, as distinct from the profane. Using totemic religions as an example, he argued that all religions are a celebration of the social order.

Marx saw religion as an instrument of oppression. Just as opium and other painkillers mask the symptoms of disease, he argued, so religions mask the symptoms of exploitation, lulling the masses into the false belief that the existing social order is just.

Weber saw religion as an agent of social change. Using the Protestant Reformation as an example, he showed how religion might support a cultural revolution — in this case, the rise of capitalism.

Sociologists distinguish among four types of religious organizations: the established church, the sect, the denomination, and the cult. All organized religions face a central dilemma: the process of institutionalization may alter or dilute the original doctrine, and so alienate true believers.

The trend toward secularization (the removal of religious control over social life) in modern society is undeniable. But sociologists disagree as to what this trend means. Some are convinced that religion is in decline. Others see change as transformation. Bellah cites the civil religion in America as evidence of the continuing importance of sacred symbols.

The existence of many, mutually tolerant denominations in the United States is unique in the Western world. Polls show that faith in religious institutions remains high in the United States and that a majority of Americans hold traditional religious beliefs. Nevertheless, participation in organized religion has declined. One reason may be an increase in religious individualism.

Surveying the recent history of religion, Wuthnow concludes that the

structure of religion in America has changed, and that the most important boundaries in religion today are between conservatives and liberals.

Questions:

1. What is religion?
2. What relationship is between society and religion?
3. What types of religious organizations do you know?
4. Does the faith in religious institutions still remain high in the USA?
5. What is the state of religion in Ukraine?

2. Перекладіть текст з української мови на англійську.

Важливе значення в соціології мають такі поняття, як соціальні потреби та інтереси. Відповідно до значення для суспільства, націй, класів, соціальних груп і особистостей потреби та інтереси закріплюються у вигляді соціальних норм і цінностей.

Соціальними нормами (або загальними правилами) називаються встановлені суспільством правила, що зумовлюють сталі форми соціальної взаємодії людей, здійснювані для досягнення поставлених перед організацією цілей. Вони не лише визначають зумовлений спосіб поведінки, схвалений як суспільством загалом, так і його підсистемами, а й викликають у свідомості індивіда рішучі мотиви на користь цієї поведінки.

В основу соціальних норм покладено передусім потреби матеріальні, зокрема матеріального виробництва, розподілу, обміну та споживання матеріальних благ суспільства. Ці потреби викликають повторюваність соціальних взаємозв'язків і потребують таких загальних правил, які б давали змогу учасникам відповідних соціальних відносин регулярно й цілком визначеним способом вступати в ці взаємодії. Соціальні норми, таким чином, втілюють певну модель зазначених взаємодій, що дає індивідам змогу передбачати дії інших учасників суспільних відносин і поводитись у відповідний спосіб. З огляду на це соціальна норма стає мірою поведінки суспільства.

У поведінці втілюються й соціальні цінності. Соціальні цінності — це загальноприйнята в конкретній соціальній системі сукупність взірців, за допомогою яких люди співвідносять і опосередковують взаємодії, систематизуючи соціальний досвід. Соціальною цінністю може володіти будь-який об'єкт (матеріальний чи ідеальний), якщо він є фокусом прагнень, бажань груп чи окремих осіб. Цей об'єкт відповідно оцінюється й регулює поведінку. Соціальні цінності індивіда є мірою оцінювання

вчинків щодо конкретної системи цінностей.

Система норм, заборон і установок відтворює потребу будь-якої соціальної структури в регулюванні поведінки індивідів. Трансформація соціальних норм і цінностей через свідомість індивіда (осмислення) в його реальну дію зумовлює спосіб взаємодії індивіда з іншими індивідами і соціальним оточенням загалом.

Варіант VI

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську і дайте відповіді на запитання.

DEVIANCE AND SOCIAL CONTROL

Deviance is a matter of social definition. What is considered deviant varies not only from culture to culture, but also according to the actor, the situation, and the audience. Social control — the prevention and correction of deviance — depends on both formal and informal social controls.

Whereas psychological theories of deviance focus on the reasons particular individuals commit particular deviant acts, sociological theories emphasize the social conditions that allow or even encourage deviant behavior. Four theories of deviance are offered. The first emphasizes a break in the ties that bind individuals to society; the second, the ways in which social structure produces deviance; the third, the cultural transmission of deviant behavior and attitudes; the fourth, the consequences of labeling certain behavior and people as deviant.

A crime is a violation of the law (and may or may not be considered deviant by most members of a society). There are four basic types of crime: “common” (violent and property) crime, white-collar crime, organized crime, and crimes without victims. Although the public tends to focus on “common crime”, white-collar crime and victimless crime, both often connected to organized crime, cost the nation much more, in terms of lives as well as dollars.

Analysis of the criminal justice system in the United States reveals that formal social controls operate in a selective way. Only about 50 percent of the crimes committed are reported to the police, and at each stage of the criminal justice process (arrest, trial, punishment) significantly fewer cases remain. Only a fraction of the people who commit crimes are ever imprisoned.

Questions:

1. How does deviant vary?
2. What is social control?

3. What do psychological theories of deviance focus on?
4. What do sociological theories emphasize?
5. Which theories of deviance are offered?
6. Which basic types of crime are there?
7. How do formal social controls operate?

2. Перекладіть текст з української мови на англійську.

Система соціологічного знання має складну структурну будову. З одного боку, це відображення складності як об'єкта, так і предмета соціології. При найширшому визначенні виокремлюють дві пред-метні зони: мікро- і макрорівень. Предметом мікросоціології є індивіди, мотиви та акти поведінки, той зміст, який люди вкладають у взаємодію, тобто все, що створює і змінює суспільство. Макро-соціологія зосереджує увагу на типових прикладах поведінки, що є ключем до розуміння суспільства в цілому. Це структури, які вклю-чають сім'ю, релігію, політичний, економічний устрій суспільства тощо.

З іншого боку, складність структури соціологічного знання зумовлена особливостями виникнення та розвитку соціології як науки. Адже виникла вона в результаті конкретизації соціальної філософії, спеціалізації та кооперації суспільних наук і розвитку емпіричних соціальних досліджень. При цьому два основних напрями — теоретичний і емпіричний — розвивалися незалежно один від одного.

У процесі розвитку соціології теоретичний напрям, що базувався на соціальній філософії і психології, утворився як загальносоціо-логічний рівень соціологічного знання, або як рівень загальносоціо-логічних теорій. На цьому рівні досліджуються проблеми соціально-філософського осмислення найзагальніших питань розвитку і функціонування суспільства в цілому та місця в ньому людини, а також гносеологічні проблеми соціології, питання побудови соціальних структур та моделей соціальних спільнот і процесів, розроблюються методи вивчення соціальних процесів і явищ тощо.

Теоретичну соціологію становлять різноманітні концепції, що розглядають сферу соціального життя суспільства як соціальну систему, соціальні спільноти, соціальні відносини, процеси, інститути. Соціологічна теорія охоплює причинні зв'язки в розвитку соціальних явищ, описує соціальні взаємозв'язки в загальному вигляді.

На загальнотеоретичному рівні здійснюється зв'язок соціології з іншими науками та галузями наукового знання: філософією, історією, політологією, культурологією, економікою, психологією, антропологією, педагогікою.

Варіант VII

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську і дайте відповіді на запитання.

COLLECTIVE BEHAVIOUR AND SOCIAL MOVEMENTS

There are two sociological approaches to the study of collective behavior. Functionalists see mass departures from convention as a short circuit in the social system, and emphasize the spontaneous and emotional aspects of all collective behavior. Collective action theorists emphasize the real grievances, rational choices, and organization underlying social movements and revolutions in particular.

Smelser's functionalist theory holds that six preconditions must be met before people engage in collective behavior: structural conduciveness, structural strain, the emergence of a generalized belief about a source of threat, a precipitating incident, mobilization of participants for action, and a breakdown of social control.

Riots are of particular interest to students of collective behavior. Popular theories of the 1960s ghetto uprisings emphasized characteristics of the rioters (which were later disproved). Sociological theories emphasize group dynamics (the development of emergent norms) and changing social conditions (especially rising expectations and relative deprivation).

A social movement differs from other forms of collective behavior in three ways: it is longer lasting, more purposeful and goal-oriented, and more structured. Collective action theory begins with the assumption that injustices are built into every social system and collective action is an ongoing feature of social life. According to Tilly, the development of a social movement depends on collective *interests*, preexisting and/or new *organizations*, the *mobilization* of a variety of resources, and above all, *opportunity*. The mobilization of people with disabilities illustrates the importance of organization and rising expectations. In some cases social movements result in social change, but in others they may delay change by scoring symbolic victories or by mobilizing opposition.

Revolutionary change calls attention to historical biases, which exist in all theories.

Questions:

1. Which sociological approaches to the study of collective behavior are there?
2. Which preconditions must be met before people engage in collective behavior?
3. How does a social movement differ from other forms of collective

- behavior?
4. What does the development of a social movement depend on?
 5. What do social movements result in?

2. Перекладіть текст з української мови на англійську.

Напрямок конкретно-соціологічних (емпіричних) досліджень зазнав значного розвитку. Починаючи з 20-х років ХХ століття емпіричні дослідження відіграють дедалі більшу роль у розвитку системи соціологічного знання. Зокрема, удосконалювалася техніка соціологічних досліджень, розширювалися можливості практичного застосування соціології. У результаті утворився ще один рівень соціологічних знань — емпіричний.

Конкретно-соціологічні (емпіричні) дослідження — це встановлення і узагальнення соціальних фактів за допомогою прямої або опосередкованої реєстрації здійснених подій, характерних для досліджуваних соціальних явищ, об'єктів і процесів. Предмет аналізу тут становлять події, вчинки, характеристики поведінки людей, соціальних груп, тобто відображення соціальної реальності у свідомості людей.

Шляхом зміни й опису окремих фрагментів реальної дійсності в певному чітко визначеному просторово-часовому інтервалі виникає можливість одержати обґрунтовані знання — соціальні факти. Такими фактами можуть бути поведінка індивідів або соціальних груп і спільнот; продукти людської діяльності; ціннісні орієнтації, потреби, інтереси людей; вербальні дії (судження, думки, оцінки). За допомогою певного комплексу методів емпіричних досліджень (опитувань, спостережень, вивчення документів, експериментів) на цьому рівні здійснюється збирання первинної соціологічної інформації, а саме: численних фактів, відомостей, думок членів соціальних груп, особистісних даних тощо.

Конкретно-соціологічне (емпіричне) дослідження є не просто збиранням соціальних фактів, що підтверджують (або спростовують) ті чи інші теоретичні побудови й гіпотези. Це спеціальні наукові процедури, які за допомогою соціологічних методів збирання інформації дають можливість здійснювати наукову реєстрацію та узагальнення соціальних фактів, які в результаті й становитимуть базу подальших теоретичних досліджень, обґрунтованих рекомендацій і прогнозів, правильність яких перевіряється практикою.

За підсумками опрацювання та аналітичного узагальнення формуються первинні висновки про конкретні явища соціального життя.

Варіант VIII

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську і дайте відповіді на запитання.

SOCIAL INEQUALITY. SOCIAL STRATIFICATION

A system of social stratification exists when social inequalities are institutionalized so that society is divided into layers or social classes whose occupants do not have equal access to social opportunities and rewards.

Most sociologists, for example, divide American society into six social classes. At one extreme is the upper class, which controls a major share of the nation's wealth. At the opposite extreme, more than 32 million Americans live below the federal poverty line, including many urbanites, women, children, and minority members. The black urban underclass is a recent phenomenon, brought about by the deindustrialization of cities and the combination of economic and racial segregation within cities. The consequences of poverty include shorter life spans and generally poor health, as well as greater vulnerability to economic swings.

The degree of social mobility varies from one society to another. In a closed system, like India's caste system, opportunities for upward mobility are almost nonexistent. In an open system, like the U. S. class system, equal opportunity for all is held as an ideal. In practice, however, social mobility is limited by such factors as race and sex. Upward mobility usually takes the form of small steps up the social ladder, not giant leaps "from rags to riches" — structural mobility, rather than individual success stories.

Why is social stratification so pervasive? Marx and Weber were pioneers in the analysis of social stratification. Marx emphasized the relations of production, and saw society as divided into opposing camps of haves and have-nots. Weber argued that there are many gradations in a society and that power and prestige (or social esteem) can be as important as wealth in determining social positions. Functionalists maintain that society needs a system of unequal rewards to ensure that qualified people will fill important but demanding positions. Evolutionary theorists link stratification to technology. In the past, technological advances led to increases in social stratification, but this pattern has begun to reverse in modern industrial societies.

Recent history has produced a global system of stratification, dividing the world into rich and poor nations.

Questions:

1. When does a system of social stratification exist?
2. Most sociologists divide American society into six social classes, don't they?
3. How does the degree of social mobility vary?
4. How did Marx see society?
5. What did Weber argue?
6. What do functionalists maintain?
7. What do evolutionary theorists link stratification to?

2. Перекладіть текст з української мови на англійську.

Сім'я — це об'єднання людей, пов'язаних спільністю побуту та взаємною відповідальністю, що ґрунтується на шлюбі та кровній спорідненості. Вона відіграє особливу й важливу роль в історії розвитку та функціонування людського суспільства. Сім'я є необхідним компонентом соціальної структури будь-якого суспільства, а також осередком організації побуту, найважливішою його виробничою та споживчою одиницею. Основу сім'ї становить шлюбний союз між чоловіком і жінкою у формах, санкціонованих суспільством. Сукупність пов'язаних із сім'єю найважливіших проблем вивчає соціологія сім'ї.

1. Соціологія сім'ї — галузь соціологічної науки, що вивчає сім'ю як соціальний феномен у сукупності її соціальних характеристик і відносин.

2. Об'єктом цієї науки є сім'я, що відіграє дві ролі: малої контактної соціальної групи, певної форми взаємодії людей, з одного боку, і специфічного соціального інституту регулювання відтворення людини за допомогою певної системи ролей, норм і організаційних форм — з іншого.

3. Предмет соціології сім'ї — специфічні соціальні відносини, що виникають між сім'єю і суспільством та всередині сім'ї у процесі її функціонування.

4. Основними функціями сім'ї в суспільстві є репродуктивна, виховна, господарсько-побутова, емоційна, первинного соціального контролю, дозвільна, соціально-статусна, матеріального забезпечення та ін.

5. До тенденцій розвитку сучасної сім'ї належать такі:

- збільшення кількості розлучень, неповних сімей і позашлюбних дітей, людей, які не одружуються, подружжів без оформлення шлюбу;
- зменшення тривалості шлюбу, розміру сім'ї і народжуваності дітей, кількості повторних шлюбів.

6. Стан розвитку сім'ї в Україні потребує ґрунтовної серйозної державної соціальної політики, орієнтованої на підтримку сім'ї, що перед-

бачає об'єднання зусиль державних структур, соціальних інституцій та громадськості.

Варіант IX

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську і дайте відповіді на запитання.

FORMAL AND INFORMAL ORGANIZATIONS

Reliance on formal organizations is one of the defining features of modern society. Factors that distinguish formal organizations from other groups include: explicit social structure, limited participation of members, emphasis on goals, dependence on technology, and relations with the environment.

Weber held that bureaucracy is a superior form of organization for large-scale tasks. His model or ideal type emphasized: a clear-cut division of labor, a clearly defined hierarchy authority, formal rules and regulations, impersonality and a clear line between the public and private spheres.

In reality, bureaucratic organizations have both a formal and an informal structure. Power tends to be concentrated at the top (Michels's Iron Law of Oligarchy). The dysfunctions of bureaucracy include routinization, trained incapacity, depersonalization, vested interests, and a built-in tendency toward growth (as in Parkinson's Law).

Prominent alternatives to bureaucratic organization are collegial associations (*in* which all qualified members are seen as equals), the Japanese corporation (which offers lifetime employment, emphasizes collective performance and exhibits holistic concern for employees) and collectivist organizations (which are explicitly antibureaucratic).

Organizations influence, and are influenced by, their environment. Organizational ecologists have revealed the importance of social networks in the founding of organizations and the impact of social forces on the birth and death rates of organizations. Kodak and Apple illustrated two organizational extremes: the giant, entrenched bureaucracy and small, flexible innovator, respectively. In the early 1980s neither was very well adapted to a constantly changing environment. Two models for the future are flexible specialization (a craft model of production) and the post-entrepreneurial corporation (which combines elements of the small entrepreneurial and older, larger bureaucratic corporation).

Questions:

1. What do factors that distinguish formal organizations from other groups include?
2. What did Weber hold about bureaucracy?
3. What structure do bureaucratic organizations have in reality?
4. What are prominent alternatives to bureaucratic organization?
5. What did Kodak and Apple illustrate?

2. Перекладіть текст з української мови на англійську.

1. Девіантна соціологія є спеціальною соціологічною теорією, яка за допомогою соціологічних методів досліджує сутність соціального явища девіації — відхилення в діях і поведінці окремих людей або груп та організацій. Під девіантною поведінкою розуміють дії та вчинки людей, соціальних груп, що суперечать соціальним нормам чи визнаним шаблонам і стандартам поведінки.

2. Об'єкт девіантної соціології становлять соціальні суб'єкти девіантної поведінки: окремі люди, групи людей та соціальні організації.

3. Предметом вивчення цієї соціологічної теорії середнього рівня є сутнісні характеристики девіантної поведінки як специфічного виду соціальних відносин.

4. Девіантна соціологія зосереджується насамперед на розкритті сутності девіацій (відхилень) у поведінці людей на основі комплексно-системного підходу, який включає біологічний, психологічний та соціологічний (інтегральний) аспекти. Актуальним є вивчення індивідуальних і соціальних відхилень, їх взаємозв'язку, комплексного критерію девіації. Усе це дає можливість забезпечити справді наукову діагностику девіантної поведінки, її причин і проявів правопорушень, злочинів, різних форм соціальної патології. Соціологія девіації допомагає чітко визначити і реалізувати шляхи подолання девіантної поведінки стосовно середовища — потреб, їх усвідомлення й діяльного задоволення задля утвердження законності й правопорядку.

Деформація особистості починається саме з втрати життєвої мети як цільової установки творення самого себе і обставин свого життя. Ця внутрішня робота особистості потребує великого напруження і зусиль, але тільки в такий спосіб людина може подолати власні негативні риси, розвинути потенціал. Суспільство зацікавлене в такому самовдосконаленні кожного члена суспільства і покликане всіляко сприяти розвитку особистості.

Сім'я, школа, система освіти, засоби масової інформації, громадська

думка, трудові колективи, ще ширше соціальні інститути, спільноти, відносини між ними, суспільство в цілому — це суб'єкти цілеспрямованого впливу на людей, які тяжіють до деформацій особистості, що зумовлюють правопорушення і злочини, задля їх удосконалення, позбавлення негативних рис.

Варіант X

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську і дайте відповіді на запитання.

THE FAMILY

Every known society has families. But the structure of the family (the number of spouses a man or woman may have and household composition) varies from culture to culture, and the functions the family performs have changed over time.

The changes in the family have not been as radical as many assume. Both the extended family of the past (several generations in one household) and the isolated nuclear family of the 1950s (a husband, wife, and their children, living alone with few ties to kin) were largely myths. Nevertheless, acceptance of alternative family forms is growing. The numbers of singles, single parents, and couples who decide not to have children have increased rapidly in recent years. The nuclear family is a statistical minority today.

Sociological analysis suggests that courtship, marriage, and parenthood are not as romantic as many people would like to believe. Most people say *they* marry for love, but research shows that love is highly selective. Most people marry someone with similar social characteristics (the principle of homogeneity). Exchange theory portrays courtship as an exchange of assets and liabilities in which people weigh the costs and benefits of a potential partner. Although people think of parenthood as a natural process, research indicates that the role of parents requires numerous adjustments. With wives working, the daily routine may become more hectic, but there is little evidence that two careers either harm or improve the quality of family life.

All families do not live happily ever after. Recent surveys have shown that violence in the family is more common than most people imagine, at all socioeconomic levels. Intimacy, privacy, cultural support for the use of force, and socialization all contribute to this social problem.

The divorce rate reached an all-time high in the United States in 1979 and the number of divorces involving children has grown. But the high rate of remarriage after divorce, and the number of stepfamilies indicate that people believe as strongly in the institution of marriage as they ever did.

The challenge for the future is reconciling traditional images of the family with nontraditional realities.

Questions:

1. What does the structure of the family include?
2. What is an isolated *nuclear* family?
3. Why do most people say *they* marry?
4. What do people think of parenthood?
5. What have recent surveys shown about the violence in families?

2. Перекладіть текст з української мови на англійську.

Як галузь соціологічної науки соціологія політики виникла в 30–50-х роках ХХ століття на базі соціологічного бачення проблем політики, що існувало ще у Платона та Арістотеля.

1. Соціологія політики — це галузева соціологічна теорія, предметом якої є соціально-політичні відносини, що виникають між індивідами, групами, спільнотами, організаціями, партіями, інститутами з приводу завоювання, розподілу та збереження влади. Об'єктом соціології політики є політичне життя в суспільстві в усьому розмаїтті його проявів.

2. Структура соціології політики складається з трьох рівнів дослідження: теоретичного, інституційного та емпіричного. До структури входять також такі відносно самостійні напрями соціології політики, як соціологія держави, соціологія політичних партій та рухів, соціологія міжнародних відносин.

3. Соціологія політики виконує в суспільстві такі функції: виміру рівня політичної стабільності суспільства; розроблення соціальних механізмів досягнення політичної злагоди в суспільстві; прогнозування політичних змін, процесів, конфліктів; розроблення соціальних технологій запобігання кризовим ситуаціям та шляхів їх ефективного подолання.

4. Основні категорії та поняття соціології політики: політична сфера, політичне життя, політична культура, демократія, політична система, політика, держава, влада, політичний статус, політична роль, позиція, цінність, орієнтація, інституціоналізація, соціалізація, політичне очікування. Центральною, об'єднуючою категорією є влада.

5. Політика — це сфера діяльності, пов'язана з відносинами між класами, спільнотами, націями щодо державної влади. Структуру політики становлять політичні відносини, політична діяльність, політична свідомість.

6. У дослідженні політики соціологія спирається на загальнонаукові

методи та методи емпіричної соціології: спостереження, опитування, експеримент, аналіз документів. Застосовуються й такі специфічні методи, як громадська атестація, програмовані та фіксовані ділові ігри, метод експертних оцінок тощо.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Contemporary Sociology*. — Washington DC.
2. *Grant David, McLarty Robert*. Business Basics. — New York: Oxford University Press, 1995.
3. *Dictionary of modern sociology*. — Totowa, New Jersey, 1969.
4. *Items*. Social Science Research Council. — New York.
5. *Journal for the Theory of Social Behaviour*.
6. *Just Enough Business Spanish // How to Get by and be easily understood*. — Passport Books, Lexus, 1993. — Аксенова А. К.
7. *Williams Marion, Burden Robert L*. Psychology for Language Teachers: a Social Constructivist Approach. — Cambridge: Cambridge University Press, 1997. — 240 p.
8. *Parsons T*. The Social System Glencoe III. — 1957.
9. *Social compass: International review of sociology of religions*. — Avenel, NJ. — (комплектується з 2002). — publ. Quarterly.
10. *Social integration of migrant workers and other ethnic minorities: A documentation of current research / Ed. by M. Herfurth, H. Hogeweg. — De Haart*. — Oxford etc.: Pergamon press, 1982. — XXI, 265 p.
11. *Social protection, family policies: Texts adopted by the Parliamentary Assembly and the Ccommittee of Ministers of the Council of Europe*. — Strasbourg, 1996. — 96 p.
12. *Social Sciences: sociology // Subject cat. division. Processing services. Libr. Of Congress*. — 4 ed. Wash., D. C., 1980. — X, 169 p. — (Libr. of Congress classification; Class H, subclasses HM — HX).
13. *Social Stratification and Economic Change / Ed. by D. Rose; Sociology Editor H. Newby*. — Lnd., etc. — Hutchinson, 1988. — 303 p.
14. *Sociological perspectives / Ed. by K. Thompson and J. Tunstall*. — Lnd. etc.: Penguin books, 1971. — 592 p.
15. *Sociological problems: Special issue / Bulgarian academy of science. Institute of sociology; K. Koev (ed.)*. — Sofia. — 2002. — Publ. quarterly.
16. *Sociology / C. Calhoun, D. Light, S. Keller, D. Harper*. — 6 ed. — New York etc.: Mc Graw — Hill, 1994. — 651 p.

17. *Sociology* / M. S. Bassis, R. J. Gelles, A. Levine, C. Calhoun. — New York etc.: Mc Graw — Hill, 1991. — 632 p.
18. *Sociology* in Ukraine: Selected works published during 90-th / E. Golovakha (ed.); National Academy of sciences of Ukraine. Institute of sociology. — Kyiv, 2000. — 575 p.
19. *Sociology of health & illness* // Journ. of Medical Sociology. — Oxford. — 1994. — Vol. 16. — № 1.
20. *Spenser G.* The principles of sociology. — L., 1896.
21. *The American Journal of Economics & Sociology.* — New York.
22. *The social science encyclopedia* / Ed. by A. Kuper, J. Kuper: Lnd. etc.: Routledge & Kegan, 1985. — XXVIII. — 916 p.
23. *The sociological review.* — Oxford, 1994. — Vol. 42. — № 1.
24. *Holett Vicki.* Business Objectives. — New York: Oxford University Press, 1998.
25. *Борисенко И. И., Евтушенко Л. И., Дейнеко В. В.* Английский язык в международных документах и дипломатической корреспонденции. — К.: Логос, 1999.
26. *Газеты, новости* в Интернете.
27. *Гринько Е. В.* Практикум по деловому английскому языку. — К.: МАУП, 2000. — 264 с.
28. *Дубкина М. Д., Галкина Л. В., Заседателева М. Л.* Деловая поездка за рубеж. — М.: Высш. шк., 1990.
29. *Пыхова Н. Н.* Учитесь читать литературу по специальности. — М.: Высш. шк., 1989.
30. *Сақун Л.* English for business: Навч. підруч.: У 2 кн. — К.: Наук. світ, 2001.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Іноземна ділова мова (англійська)”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Іноземна ділова мова (англійська)”	5
Вказівки до самостійної роботи	6
Форми поточного та підсумкового контролю	7
Вимоги до іспиту	7
Питання для іспиту	7
Вказівки до виконання контрольного завдання	8
Контрольні завдання	9
Список рекомендованої літератури	29

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

Ю. В. Нешкуренко
І. В. Хронюк
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-2305

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП